

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de justiție în componență:

Președinte
Judecători

Anatolie Țurcan
Elena Cobzac
Victor Boico

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpata Jaman Silvia, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Drochia din 31 martie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2018, în cauza penală privind-o pe

*Jaman Silvia XXXXX, născută la XXXXXX,
originară și domiciliată în s. XXXXXX r-nul
XXXXXX*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: **25.02.2014 – 31.03.2016;**

Instanța de apel: **27.04.2016 – 06.07.2016;**

23.01.2017 – 19.01.2018;

23.06.2018 – 24.10.2018;

Instanța de recurs: **23.08.2016 – 13.12.2016;**

19.03.2018 – 22.03.2018;

17.01.2019- 27.03.2019;

Asupra admisibilității recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia din 31 martie 2016, Jaman Silvia a fost recunoscută vinovată și condamnată:

- în baza art.art.27, 190 alin.(2) lit. d) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 2 ani;

- în baza art.310 Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 ani.

Conform art.84 Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă cu amendă în mărime de 550 unități convenționale, echivalentul a 11 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 ani.

S-a dispus încasarea de la Jaman Silvia cheltuielile de judecată în beneficiul lui Serghei Faina în sumă de 3 453,80 lei, și Zinaidei Moloșag în sumă de 4 509,40 lei.

Acțiunea civilă în partea prejudiciului moral a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că Jaman Silvia activând în calitate de director al Asociației de Economii și Împrumut „XXXXXX” al s. XXXXXX, r-nul XXXXXX, cu folosirea situației de serviciu, în perioada lunilor ianuarie - februarie 2009 a falsificat semnăturile fidejuserilor Moloșag Zinaida și Faina Serghei în contractele de împrumuturi bănești cu nr.26, 27, 28 din 15.01.2009 și nr. 115 din 16.02.2009 încheiate de Asociația de Economii și Împrumut „XXXXXX” al s. XXXXXX, și a înaintat în instanța de judecată, cerere de chemare în judecată de încasare a sumelor de bani împrumutate, fiind anexate contracte false, în baza cărora au fost eliberate ordonanțe judecătorești de încasare a sumelor bănești în valoare de 43 338 lei, care ulterior au fost depuse la executare executorului judecătoresc, însă din motivul anulării ordonanțelor judecătorești nominalizate, sumele de bani solicitate nu au fost dobândite.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpata S. Jaman care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare argumentând următoarele:

- la baza sentinței de condamnare, instanța a pus doar depozițiile părților vătămate, însă nu a luat în considerație depozițiile inculpatei și probele prezentate de apărare;

- faptul că S. Faina și Z. Moloșag au fost beneficiari de credite de la AEÎ „Popești” prin intermediul altor persoane (motivația că nu erau cu viza de reședință în raza de deservire) este dovedit prin materialele cauzei, inclusiv prin depozițiile date de către însăși ultimii și de către persoanele care într-adevăr au fost beneficiari: T. Vîrnab (contractul nr.27 din 15.01.2009), A. Gîncu (contractul cu nr.28 din 15.01.2009), V. Necoară (contractul cu nr.115 din 16.02.2009), unde ca fidejuseri erau S. Faina și Z. Moloșag

- hotărârea de eliberare a împrumutului persoanelor nominalizate a fost emisă de organul Colegial al Consiliului AEÎ „XXXXXX”, conform procesului-verbal nr.2 din 12.01.2009, iar dânsa în calitate de director a primit contractele deja semnate, fapt confirmat prin raportul de expertiză criminalistică nr.2495 din 12.12.2012, în care nu este indicat că semnăturile date sunt îndeplinite de ea personal;

- calitatea de debitori a persoanelor S. Faina și Z. Moloșag se dovedește prin contractul încheiat cu firma „Juris-Protect”, raportul din 30.11.2010, măsurile întreprinse de către ea față de S. Faina și Z. Moloșag, informația primită de la Direcția Informației și Evidență operativă MAI;

- S. Faina și Z. Moloșag, nu neagă că au primit bani creditați prin intermediul altor persoane, însă consideră că i-au achitat și nu au datorii față de AEÎ „Popești”. Dâșii au explicat că au activat în diferite împrejurări, însă nu pot dovedi prin careva transferuri bancare sau recipise eliberate de persoana care a primit sumele bănești.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 iulie 2016, apelul declarat a fost respins ca nefondat.

În argumentarea deciziei adoptate instanța de apel a reținut că instanța de fond just a stabilit vinovăția inculpatei și corect a încadrat acțiunile acesteia.

5. Nefiind de acord cu hotărârile judecătorești pronunțate în speță, cu recurs ordinar le-a contestat inculpata, care a solicitat casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, argumentând că relațiile între S. Faina, Z. Moloșag și AEÎ „XXXXXX”, prin intermediul ei ca director, poartă un caracter civil și nu penal.

6. Conform deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 decembrie 2016, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 ianuarie 2018, apelul declarat a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care S. Jaman a fost achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.27, 190 alin.(2) lit. d) și 310 alin.(1) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracționale și fapta nu a fost comisă de inculpată.

8. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel cu recurs ordinar a contestat-o acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului s-au invocat următoarele:

- probele prezentate de acuzare în susținerea învinuirii au fost eronat apreciate;
- declarațiile inculpatei sunt contradictorii și contravin probelor administrate, iar nerecunoașterea vinovăției de către ultima este un drept al acesteia, ea neprezentând instanței de apel careva probe care ar combate probele acuzării;
- declarațiile părților vătămate nu au fost apreciate la justa lor valoare, însă acestea sunt în deplină coroborare și se completează prin celelalte probe prezentate de acuzare.

8.1. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar avocatul D. Sanduleac în numele părților vătămate Z. Moloșag și S. Faina, care a solicitat casarea acesteia și menținerea sentinței, argumentând că instanța de apel a dat o apreciere eronată probelor și greșit a ajuns la concluzia privind necesitatea achitării inculpatei.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 mai 2018 recursurile ordinare declarate au fost admise, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

În motivarea deciziei instanța de recurs a indicat că, instanța de apel judecând cauza doar a trecut în revistă probele administrate pe caz, fără a aprecia separat fiecare probă, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, indicate în rechizitoriu, nu a indicat motivele pentru care a respins probele acuzării, inclusiv cele invocate în recursurile ordinare, referindu-se absolut neîntemeiat, din cumulul total al probelor anexate în speță, doar la declarațiile a doi martori – I. Gîncu și T. Vîrnav.

Colegiul lărgit a mai menționat că instanța de apel în descriptivul deciziei, confuz și sumar a constatat diverse motive de achitare, care se exclud reciproc.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2018 apelul declarat de inculpata S. Jaman a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Procesul penal în privința lui S. Jaman pe art.310 alin.(1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală prevăzut la art.60 alin.(1) lit. a) Cod penal.

S. Jaman a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.art.27, 190 alin.(2) lit. d) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 2 ani.

În rest, dispozițiile sentinței referitor la acțiunea civilă au fost menținute.

11. În argumentarea deciziei adoptate instanța de apel a invocat că poziția părții apărării vine în contradicție cu probele prezentate de acuzatorul de stat, probe care analizate în cumul confirmă vinovăția inculpatei în faptele ei imputate. Astfel, Colegiul a reținut că, deși apărarea pretinde, că părțile vătămate, cu toate că nu au fost prezente la încheierea contractelor de împrumut, însă au semnat aceste contracte și au primit sumele de bani creditate, atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel s-a stabilit contrariul, și anume faptul, că părțile vătămate nu au semnat contractele în cauză și că banii nominalizați au fost primiți de aceștia numai în baza contractelor nr.26 și 27 ambele datate cu 15.01.2009, sumele indicate fiind rambursate, privitor la celelalte două contracte cu nr.28 din 15.01.2009 și nr.115 din 16.02.2009 încheiate de Asociația de Economii și Împrumut "Popești", sumele de bani nu au fost primite de aceștia, nefiind prezentate careva acte în acest sens.

Astfel, în urma analizei probelor examinate Colegiul penal a conchis, că contractele de împrumut nr.26, 27, 28 din 15.01.2009 și nr.115 din 16.02.2009, unde ca fidejutori figurează S. Faina și Z. Moloșag, nu au fost semnate de aceștia, iar directorul AEÎ "XXXXXX", S. Jaman, care era responsabilă de perfectarea contractelor în cauză, inclusiv semnarea acestora, știind cu certitudine că, aceste contracte nu sunt semnate de părțile vătămate, nemijlocit le-a prezentat instanței de judecată, fapt ce cu certitudine demonstrează falsificarea probelor într-un proces civil de către S. Jaman. Instanța a specificat că pentru a aprecia o probă drept falsă și să poată justifica răspunderea penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.310 CP, este necesar ca înscrisul să aibă valoare probatorie. Prezentarea probelor false presupune alterarea sau falsificarea unui înscris, care poate da naștere, la persoanele cărora le va fi prezentat, unei convingeri contrare realității, care poate servi ca probă. Potrivit speței, probele false prezentate de către S. Jaman instanței de judecată și-au atins scopul, ele generând convingerea respectivă a instanței care a decis emiterea ordonanțelor judecătorești de încasare în beneficiul AEÎ "XXXXXX" a sumelor bănești pretinse de directorul asociației, S. Jaman.

În continuare Colegiu penal a reținut că, deși din raportul de expertiză nr.2495 din 12.12.2012 nu rezultă că cele 4 semnături din numele lui Z. Moloșag și S. Faina, în contractele cu nr.26, 27, 28 din 15.01.2009 și 115 din 16.02.2009 ar fi fost contrafăcute anume de inculpata S. Jaman, s-a menționat că, pentru existența infracțiunii de falsificare a probelor nu prezintă interes natura scrierii, nici materia pe care sunt imprimate literele, nici procedeele tehnice de falsificare, fiind necesar ca proba falsificată să aibă semnificație juridică, în raport cu conținutul său să poată genera consecințe juridice. Infracțiunea de falsificare a probelor se consumă în momentul realizării acțiunii de denaturare a adevărului, de falsificare, folosire a înscrisului falsificat, în măsura în care această acțiune este de natură să producă consecințe juridice. În cazul din speță intenția S. Jaman și-a atins scopul, acțiunile ei generând consecințe juridice.

Tot aici, Colegiul a reținut că prin ordonanța din 11.11.2011, s-a constatat că anterior, în perioada anilor 2008-2009, inculpata a falsificat semnăturile pe contractele de împrumut, cererile de împrumut și dispozițiile de plată din numele altor persoane, fapt care i-a dat dreptul de a acorda cu împrumut sume bănești altor persoane ce nu sunt membri a AEÎ "XXXXXX". Potrivit ordonanței nominalizate, pentru fapta dată, inculpata a recunoscut vina, fiind încetată urmărirea penală pe infracțiunea prevăzută de art.361 Cod penal în privința lui S. Jaman, cu liberarea ei de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională (f.d.242 vol. I). Referitor la cazul dat inculpata a indicat, că nu se

recunoaște vinovată, negând falsificarea semnăturilor în cauză, cu toate că hotărârea nominalizată are puterea lucrului judecat.

Instanța de apel a menționat, că în acțiunile inculpatei este prezentă componența de escrocherie, fapt ce se confirmă prin încrederea obținută de aceasta față de părțile vătămate. Astfel, necătând că părțile vătămate nu erau în drept a obține de la AEI „XXXXXX” careva împrumuturi, acestea totuși erau acordate, S. Jaman transmitea și primea bani în locurile indicate de ea, pe poduri, la domiciliu, în incinta primăriei. Totodată, deși părțile vătămate nu mai aveau careva datorii față de inculpată și asociația a cărei director aceasta este, în scopul dobândirii bunurilor părților vătămate, cu folosirea situației deserviciu, S. Jaman a mai înaintat în instanță cereri de încasare a datoriilor, cu prezentarea contractelor false. Deci, instanța de apel în urma analizei probatoriului, a conchis că, judecând cauza, instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatei în comiterea faptelor incriminate, însă la pronunțarea sentinței de condamnare greșit a expus în mod cumulativ circumstanțele de fapt pe marginea ambelor capete de acuzare, reținând o singură faptă, fără a delimita care acțiuni ale Silviei Jaman reprezintă falsificarea probelor în procesul civil și care reprezintă tentativa de escrocherie, nefiind indicate semnele calificative ale acestor infracțiuni.

Reieșind din cele constatate, instanța de apel a considerat oportun de a interveni în conținutul sentinței în vederea corectării erorilor admise, prin prisma probelor cercetate constatând ca fiind confirmat faptul comiterii de către S. Jaman a infracțiunilor imputate.

Astfel instanța de apel, *a constatat* că, S. Jaman activând în calitate de director al Asociației de Economii și Împrumut ”XXXXXX” al satului Popeștii de Sus, r-nul Drochia, având scopul de însușire a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu folosirea situației de serviciu, în perioada lunilor ianuarie-februarie 2009, a falsificat semnăturile fidejursorilor Z. Moloșag și S. Faina în contractele de împrumut bănești cu nr.26,27, 28 din 15.01.2009 și nr.115 din 16.02.2009, încheiate de Asociația de Economii și Împrumut ”XXXXXX” și a înaintat în instanța de judecată, cerere de chemare în judecată de încasare a sumelor de bani împrumutate, fiind anexate contracte false, în baza cărora au fost eliberate ordonanțe judecătorești de încasare a sumelor bănești în valoare de 43 338 lei, care ulterior au fost depuse la executare executorului judecătoresc, însă din motivul anulării ordonanțelor judecătorești de încasare, sumele de bani pretinse, nu au fost dobândite.

Acțiunile nominalizate ale lui S. Jaman au fost încadrate în baza art.art.27, 190 alin.(2) lit. d) Cod penal, adică tentativă de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune săvârșită cu folosirea situației de serviciu.

Tot ea, activând în calitate de director al Asociației de Economii și Împrumut ”XXXXXX” al s. XXXXXX, r-nul XXXXXX, având scopul falsificării probelor, în perioada lunilor ianuarie-februarie 2009, din interes material a falsificat semnăturile fidejursorilor Z. Moloșag și S. Faina în contractele de împrumut bănești cu nr.26, 27, 28 din 15.01.2009 și nr.115 din 16.02.2009, încheiate de Asociația de Economii și Împrumut ”XXXXXX” și a prezentat aceste contracte în calitate de reprezentant al reclamantului în instanța de judecată pentru încasarea sumelor de bani împrumutate, în baza cărora au fost eliberate ordonanțe judecătorești de încasare a sumelor bănești în valoare de 43 338 lei, care ulterior au fost depuse la executare executorului judecătoresc, dar din motivul anulării ordonanțelor judecătorești, sumele solicitate nu au fost dobândite.

Acțiunile nominalizate ale lui S. Jaman Colegiul penal le-a calificat în baza art.310 alin.(1) Cod penal, adică falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces.

În continuare Colegiul a constatat că infracțiunea prevăzută de art.310 alin. (1) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor ușoare, iar în conformitate cu prevederile art.60 alin.(1) lit. a) Cod penal termenul de prescripție a expirat, din care motiv a ajuns la concluzia despre necesitatea încetării procesului penal pe acest capăt de acuzare.

Totodată, Colegiul penal a menționat că pedeapsa stabilită de către instanța de fond pe capătul de învinuire prevăzut de art.art.27,190 alin.(2) lit. d) Cod penal este echitabilă și proporțională cu gravitatea infracțiunii comise și este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale.

12. Împotriva sentinței și deciziei pronunțate în speță a declarat recurs ordinar inculpata, care invocând temeiul de drept prevăzut la art.427 alin.(1) pct.12) Cod de procedură penală, solicită, casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, invocând următoarele argumente:

- adresările cu cereri de chemare în judecată împotriva lui S. Faina și Z. Moloșag au fost făcute în interesul AEI „Popești” unde inculpata activa în funcție de director, scopul urmărit fiind de a întoarce banii nerambursați de către ultimii;

- S. Faina și Z. Moloșag erau beneficiari de credite de la AEI „Popești” prin intermediul altor persoane și anume T. Vîrnav (contractul cu nr.27 din 15.01.2009), A. Gîncu (contractul cu nr.28 din 15.01.2009) și V. Necoară (contractul cu numărul 115 din 16.02.2009), aceste fapte au fost confirmate de însăși S. Făină și Z. Moloșag;

- lipsa scopului de a săvârși în privința părților vătămate a tentativei de excrocherie se confirmă prin adresările către IP Drochia, Direcția Informație și Evidență operativă MAI, SRL „Juris – protect” Drochia pentru a investiga locul aflării părților vătămate;

- pornirea urmăririi penale împotriva lui S. Jaman este o încălcare grosolană a dreptului fundamental - acces la justiție;

- părțile vătămate S. Faina și Z. Moloșag prin depozitiile date la urmărirea penală precum și în instanța de judecată nu neagă faptul primirii banilor ca credite de la AEI „Popești” însă nu sunt de acord cu calcularea sumei rambursate de către ei și suma restantă, indicând că banii au fost întorși, însă nu au nici o probă care ar confirma cele invocate;

- la baza hotărârilor de condamnare atât instanța de fond cât și cea de apel și-au bazat concluziile doar pe probe prezentate de acuzare, însă nu au luat în considerație explicațiile inculpatei și probele prezentate de apărare;

- raportul de expertiză criminalistică cu nr.2495 din 12.12.2012 nu poate fi considerat ca probă ce confirmă vinovăția sa pe capătul de acuzare prevăzut de art.310 Cod penal, deoarece nu este stabilit faptul că semnăturile în contract sunt executate de S. Jaman;

- hotărârea de eliberare a împrumutului de la AEI „XXXXXX” a fost adoptată de către Consiliu cu participarea a 7 persoane și nu personal de către S. Jaman ca director;

- relațiile apărute între S. Faina, Z. Moloșag și AEI „XXXXXX” au un caracter civil și nici de cum cu caracter penal, fapt indicat expres în Decizia Curții de Apel Bălți din 21.12.2011 (cazul Bejan Adrian). Relevante în acest aspect sunt cazurile CEDO, or în sensul art.6 al Convenției Europene, noțiunea de „acuzatie în materie penală” este distinctă de noțiunea ”drepturi și obligații cu caracter civil”, astfel în cauza Perez V. Franța din 12.02.2004, Curtea Europeană a arătat că „...în ciuda existenței unei autonomii a noțiunii de drepturi și obligații cu caracter civil, este necesară analiza legislației interne a statului,

atât sub aspectul calificării juridice, cât și în privința conținutului material și a efectelor pe care dreptul intern al statului le conferă pentru ca un drept să poată fi considerat ca având un caracter civil.”

13. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că recurenta nu este de acord cu modalitatea de apreciere a probelor, iar motivele date nu se conțin în temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) CPP.

14. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art.427 CPP, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului. Or, art. 427 alin.(1) CPP, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Analizând textul recursului declarat Colegiul constată că inculpata S. Jaman își exprimă dezacordul cu hotărârile judecătorești și consideră că în privința sa urma a fi pronunțată o sentință de achitare pe ambele capete de învinuire.

Deși, potrivit textului recursului, recurenta invocă ca temei de casare a hotărârilor judecătorești art.427 alin.(1) pct.12) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, însă din conținutul și argumentele acestuia rezultă temeiul prevăzut de pct.8) – nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Astfel, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

După cum rezultă din conținutul recursului, inculpata nu este de acord cu condamnarea sa în baza art.art.27, 190 alin.(2) lit. d) și art.310 alin. (1) Cod penal, considerând că lipsesc probe certe ce ar confirma vinovăția în săvârșirea infracțiunilor imputate, or, în opinia sa, relațiile apărute între S. Jaman, AEI „XXXXXX” și părțile vătămate au un caracter civil, și din acest considerent dânsa urmează a fi achitată.

Verificând argumentele recurente, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției de admitere a apelului declarat, casând parțial sentința și pronunțând o nouă hotărâre, de condamnare a lui S. Jaman în baza art.art.27,190 alin.(2) lit. d) Cod penal și de încetare a procesului pe art.310 alin.(1) Cod penal, a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, celor cercetate în cadrul ședinței instanței de apel, probelor

invocate de partea apărării și conform materialelor din dosar, a adoptat o soluție corectă, casând sentința și pronunțând o nouă hotărâre. Or, soluția instanței de apel este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art.100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concluzivității, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că inculpata a săvârșit infracțiunea de tentativă de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune săvârșită cu folosirea situației de serviciu și falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

În pofida faptului că inculpata vina nu a recunoscut-o, instanță de apel a constatat că vinovăția lui S. Jaman pe deplin a fost dovedită prin:

- plângerea din 03.09.2012 depusă de Z. Moloșag (f.d.8-9 vol. I); raportul-denumț al OOSS al SOP a CPR Drochia, I. Rusu, din 31.01.2013 (f.d.13 vol. I); plângerea din 08.01.2013 depusă de S. Faina (f.d.15-16 vol.I); cererile de eliberare a ordonanțelor judecătorești, cu materialele anexate (f.d.120-134 vol. I); informațiile confirmatoare a rambursării creditului de către Z. Moloșag (f.d.144-148 vol. I); raportul de expertiză nr.2495 din 12.12.2012 (f.d.179-187 vol. I); procesul verbal din 12.07.2013, de comunicare lui S. Jaman și apărătorului acesteia A. Tudorică a raportului de expertiză nr.2495 din 12.07.2013 (f.d.221 vol. I); procesul verbal din 24.07.2013, de confruntare între S. Jaman și S. Faina (f.d.226-227 vol. I); procesul verbal din 24.07.2013, de confruntare între S. Jaman și Z. Moloșag (f.d.228-229 vol. I); procesul verbal din 17.07.2013, de confruntare între S. Jaman și L. Gîncu (f.d.230 vol. I); ordonanța din 11.11.2011, de încetare a urmăririi penale în privința lui S. Jaman în baza art.361 CP (f.d.242 vol. I); acțiunea civilă înaintată în cadrul dosarului penal de către Z. Moloșag și S. Faina (f.d.34-43 vol. II); acțiune civilă suplimentară înaintată de avocatul D. Sanduleac în numele părților vătămate (f.d.92 vol. II); declarațiile părții vătămate S. Faina (f.d.136-142 vol. II); declarațiile părții vătămate Z. Moloșag (f.d.143-149 vol. II); declarațiile martorului L. Gîncu (f.d.150-152 vol. II); declarațiile martorului T. Vîrnav (f.d.153-154 vol. II).

Probele prezentate în sprijinul învinuirii, care au fost verificate și cercetate în cadrul examinării cauzei de către instanță de apel, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate. Totodată, Colegiul reține că inculpata în recursul declarat critică aprecierea de către instanță de apel a probelor administrate pe caz, însă argumentul invocat nu este prevăzut de lege ca temei pentru a judeca cauza în ordine de recurs. Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor când instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesual penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit.

Sub aspect doctrinar, în viziunea instanței de recurs se regăsesc în acțiunile ce i se incriminează lui S. Jaman, elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.310 alin.(1) Cod penal și anume falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces sau de către reprezentant, or aceasta activând în calitate de director al AEÎ „Popești” și fiind responsabilă de perfectarea și semnarea contractelor de împrumut nr.26, 27, 28 din

15.01.2009 și nr.115 din 16.02.2009, știind cu certitudine că aceste contracte nu sunt semnate de părțile vătămate S. Faina și Z. Moloșag, le-a prezentat instanței de judecată. Astfel, cu certitudine s-a constatat că anume aceste contracte au stat la baza emiterii ordonanțelor judecătorești prin care s-a dispus încasarea de la părțile vătămate a sumelor bănești în valoare de 43 338 lei.

La fel, prin probele prezentate de acuzare s-a dovedit că în acțiunile lui S. Jaman este prezentă componența infracțiunii de tentativă de escrocherie, deoarece, deși părțile vătămate nu mai aveau datorii către de S. Jaman și AEI „XXXXXX”, inculpata având scopul însușirii bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere folosindu-se de situația de serviciu, a prezentat contractele de împrumut false în instanța de judecată și în baza acestora s-au adoptat ordonanțele judecătorești de încasare de la S. Faina și Z. Moloșag a sumelor bănești în valoare de 43 338 lei, ordonanțele menționate, ulterior au fost depuse la executare, dar din motivul anulării acestora, sumele de bani solicitate nu au fost dobândite.

Argumentul recurenței care susține că relațiile apărute între S. Faina, Z. Moloșag și AEI „XXXXXX” au un caracter civil, instanța de recurs o respinge ca neîntemeiată, or, în speță nu poate fi neglijat faptul că inculpata folosindu-se de situația de serviciu, a săvârșit o tentativă de expropriere arbitrară a părților vătămate, prezentând în instanța de judecată contracte de împrumut false.

Asemenea comportament este inadmisibil în cadrul unor raporturi juridice civile, unde părțile trebuie să se comporte cu bună credință și în limitele legii, adică, inculpata urma să informeze instanța, părțile vătămate despre exercitarea unui drept de retenție, fie de compensare, fapte ce nu au fost întreprinse de către S. Jaman, or, acțiunile acesteia au depășit limitele cadrului civil, trecând în sfera penalului.

Admițând faptul că, inițial între părți au existat niște acorduri civile (împrumut pe care părțile vătămate l-au primit, deși nu erau în drept de a-l obține de la AEI „XXXXXX”) ca urmare a comportamentului viclean al inculpatei, care personal a primit în contul rambursării datoriei, de la S. Faina și Z. Moloșag mai multe sume de bani atât prin transfer cât și direct în mai multe locuri indicate de ea (la domiciliu, în incinta Primăriei, etc.) ulterior în calitate de reprezentant al AEI „XXXXXX” a înaintat în instanța de judecată pretenții în vederea recuperării sumelor bănești în valoare 43 338, anexând contracte false, asemenea acorduri întrunesc elementele infracțiunii de escrocherie.

Limita între un acord civil și o componență de infracțiune este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin abuz de încredere și înșelăciune. Lipsa intenției infracționale la momentul intrării în raporturi juridice civile nu presupune excluderea posibilității trecerii pe parcurs a raporturilor civile în sfera penalului.

Referindu-se la celelalte motive, invocate în recursul ordinar de recurentă, descrise în pct.12 al acestei decizii, Colegiul penal nu le consideră relevante și ele urmează a fi respinse din motivele expuse supra, reieșind din faptul că există un cumul de probe legal administrate și examinate, care incontestabil confirmă vina inculpatei de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.27,190 alin.(2) lit. d) și art.310 alin.(1) Cod penal.

Generalizând cele menționate, raportând situația reținută în cauză, la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, rezultă că nu s-au confirmat nici unul din temeiurile semnalate, prevăzute de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală în prezenta

cauză penală și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului declarat de către inculpata S. Jaman, ca fiind vădit neîntemeiat.

15. În conformitate cu prevederile art.432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpata Jaman Silvia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 octombrie 2018 în cauza penală în privința lui *Jaman Silvia*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 aprilie 2019.

Președinte

Anatolie Țurcan

Judecători

Elena Cobzac

Victor Boico